

531-3

20

STARTNOTITIE
milieu-effect-rapportage
recreatieproject Aakvlaai

Directeur Landbouw, Natuurbeheer en Openluchtrecreatie
in de provincie Noord-Brabant
Prof. Cobbenhagenlaan 225
5037 DE Tilburg

juni, 1993

P 531-03
(2e ex)

Ter inzage legging

De startnotitie ligt vanaf 20 augustus tot en met 20 september ter inzage gedurende kantoor tijden op de daarvoor gebruikelijke plaatsen in:

- 1 provinciehuis van Noord-Brabant, Brabantlaan 1, 's-Hertogenbosch;
- 2 kasteel-raadhuis Dussen, Binnen 1;
- 3 gemeentehuis Made en Drimmelen, Park 1, Made;
- 4 gemeentehuis Werkendam, Raadhuislaan 2.

Informatie

Voor informatie over de inhoud kunt u zich wenden tot de provincie Noord-Brabant, dient RNV, telefoon 073-812408

Reacties

Ingevolge artikel 7.14 lid 3 van de Wet milieubeheer stelt het College van Gedeputeerde Staten een ieder in de gelegenheid opmerkingen te maken over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het milieu-effectrapport, inclusief de in beschouwing te nemen alternatieven. Opmerkingen kunnen schriftelijk worden ingediend tot en met 20 september 1993. Deze reacties kunt u richten aan:

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
t.a.v. de directeur van de dienst RNV,
Postbus 90151,
5200 MC 's-Hertogenbosch
onder vermelding van:
MER Aakvlaai nr. 107928

INHOUD

1. INLEIDING
2. ACHTERGROND
3. VOORGENOMEN ACTIVITEITEN EN ALTERNATIEVEN
4. BESCHRIJVING BESTAANDE TOESTAND
5. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU
6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN
7. GENOMEN EN TE NEMEN BESLUITEN
8. PROCEDURE

1. INLEIDING

1.1 Doelstelling

De Biesbosch, ingeklemd tussen de Nieuwe Merwede en de Amer, is een uniek en waardevol gebied in Nederland. Het gebied is belangrijk voor de waterwinning, voor de recreatie en het vormt tevens een wezenlijk onderdeel van de ecologische hoofdstructuur. Met de benoeming tot "wetland" is de grote ecologische waarde van de Biesbosch ook internationaal erkent.

Om de kwetsbare natuur in de Biesbosch te beschermen tegen de (vaar)recreatie is medio jaren '70, in overleg met de recreatiesector, besloten een gedeelte van het gebied voor de recreatie af te sluiten. Tegelijkertijd is afgesproken dat een "mini-Biesbosch" zou worden aangelegd om het verlies van de recreatieruimte te compenseren. Hiertoe is het recreatieplan voor de Aakvlaai ontwikkeld.

Om de huidige Aakvlaai-polder heen ligt een dijk die dienst doet als waterkering voor een groot achterland. Deze waterkering behoeft verbetering. Om aan de gestelde normen voor veiligheid te kunnen voldoen is bovendien verhoging van de dijk noodzakelijk. In het kader van het Aakvlaai-project gaat deze waterkering haar functie verliezen en zal aan de oostkant van de polder een nieuwe dijk worden aangelegd.

Het beheer van de waterkering berust bij het Hoogheemraadschap Alm en Biesbosch

Samengevat is het doel van de voorgenomen activiteit tweeledig: de kwetsbare natuur in de Biesbosch blijvend aan de recreatie onttrekken door middel van het aanleggen van een vaar-recreatiegebied in de Aakvlaaipolder en het realiseren van een nieuwe waterkering voor het achterland.

1.2 Milieu-effectrapportage.

Bij Kroonuitspraak van 5 januari 1993 is het besluit inzake de goedkeuring van het bestemmingsplan "Aakvlaai-Kurenpolder" d.d. 18 februari 1991 van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant vernietigd vanwege het ontbreken van een milieu effect rapport (MER). De Kroon achtte de beschrijving van de milieueffecten noodzakelijk om te kunnen oordelen over het recreatieproject. Vanwege de samenhang met de dijkomlegging die mogelijk gemaakt wordt in het bestemmingsplan Waterkering Aakvlaaigebied - aanleg van de Aakvlaai als recreatiegebied is immers onmogelijk zonder dijkverlegging - is ook aan dit bestemmingsplan goedkeuring onthouden.

De procedures met betrekking tot milieu-effect-rapportage (m.e.r.) zijn vastgelegd in de Wet Milieubeheer. In het Besluit Milieu-effect-rapportage is aangegeven welke activiteiten onder de verplichting tot MER vallen. In het Besluit Startnotitie MER zijn de minimum vereisten voor de inhoud van een startnotitie aangegeven.

De m.e.r-procedure gaat van start met het indienen van deze startnotitie bij het bevoegd gezag en het openbaar maken van deze startnotitie.

Het recreatieproject is een initiatief van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Omdat het project mede de aanleg van een nieuwe waterkering omvat, zullen de milieu-effecten van de aanleg van de waterkering ook worden beschreven in het MER-Aakvlaai. Overigens zal bij de herziening van het MER-besluit (naar verwachting begin januari 1994) de goedkeuring van het principeplan ex art. 33 Waterstaatswet 1900, MER-plichtig worden.

Het bevoegd gezag in deze is zowel de gemeente Dussen (vaststelling bestemmingsplan) als de Provincie Noord-Brabant (goedkeuring principeplan). Het provinciaal bestuur van Noord-Brabant zal worden verzocht als coördinator op te treden.

De wettelijke adviseurs in deze m.e.r.-procedure zijn de adviseurs die krachtens de Wet Milieubeheer betrokken zijn bij de m.e.r. (Inspecteur Milieuhygiëne en Directeur LNO).

1.3. Inhoud van deze startnotitie

Deze startnotitie is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de achtergronden en motivatie van voorgenomen activiteiten. In hoofdstuk 3 wordt het initiatief en de alternatieven beschreven. Hoofdstuk 4 beschrijft de genomen en de te nemen besluiten. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de bestaande toestand. De gevolgen voor het milieu, zowel in positieve als in negatieve zin komen in hoofdstuk 6 aan de orde. De in hoofdstuk 3 genoemde alternatieven worden in hoofdstuk 7 met elkaar vergeleken. De procedure wordt in hoofdstuk 8 beschreven.

2. ACHTERGROND

2.1. Natuur in de Biesbosch

De Biesbosch is het laatste restant van een uitgestrekt zoetwatergetijdegebied dat in de uitstroom van Maas en de Rijn is gevormd. Door de aanleg van de Haringvlietdam in 1970 is de getijdeslag aanmerkelijk verminderd; van oorspronkelijk circa 1.80 m tot een restgetij van circa 0,20 m op dit moment. De bepalende geomorfologische processen, waarbij krekens en aanwassen ontstaan met daartussen grote oppervlaktintergetijdengebied, zijn door het wegvallen van een groot deel van het getij verdwenen.

Door de aanleg van de Haringvlietdam is de invloed van de rivier op de Biesbosch toegenomen ten koste van de invloed van het getij; de Biesbosch is in ecologisch opzicht een deel stroomopwaarts opgeschoven.

Naast het verminderen van de getij-invloed is ook het wegvallen van de riet- en griendcultuur na circa 1950 van grote invloed op de natuurwaarden die in de Biesbosch aanwezig zijn.

Op dit moment ontwikkelt de Biesbosch zich als een zoetwatermoeras met enig getij, met als kenmerkende ecotopen, grote oppervlaktmoerasbos, open water en ruigtekruidvegetaties. De Biesbosch is vooral van betekenis als broedgebied voor moerasvogels, als overwintergebied voor watervogels en ganzen en als rust- en fourageergebied voor trekvogels. In het oostelijk deel, waar de rivierinvloed het sterkst aanwezig is, zijn de botanische waarden van groot belang door de aanwezigheid van stroomdalvegetaties.

2.2 Recreatie in de Biesbosch

Door afsluiting van Haringvliet en het als gevolg daarvan wegvallen van een groot deel van het getij, werd het gebied ineens toegankelijk voor een grote groep recreanten. Het risico om enige uren in het gebied vast te zitten, door het plotseling droogvallen van de krekens tijdens eb, verdween. Tot in de kleinste krekens raakte het gebied ontsloten, ook voor de onervaren vaarder.

Dit ging ten koste van de rust en de natuurwaarden in het gebied. De toenemende recreatie - en de daardoor toenemende bedreiging van de kwetsbare natuur - in de Biesbosch vormde in de jaren '70 de aanleiding voor het opstellen van het beleidsplan "Basisplan Openluchtrecreatie". Begin jaren '80 is dit beleid in de zgn "Bijstellingsnota" verder aangepast.

Teneinde de rust te herstellen en ter bescherming van de natuurwaarden is in de Bijstellingsnota een zoneringsplan voor de recreatie ontwikkeld en besloten om de kern van de Biesbosch af te sluiten voor de recreatie. In dit kader zijn een groot aantal krekens in het hart van de Biesbosch afgesloten voor motorboten.

De recreanten lieten zich echter niet zonder protest de nieuw verworven recreatieve mogelijkheden afnemen. Door de betrokken overheden, in het bijzonder het rijk, werd toegezegd de verloren gegane recreatiemogelijkheden te zullen compenseren door middel van een nieuw aan te leggen recreatiegebied in de polder Aakvlaai. De grond in deze polder is inmiddels grotendeels aangekocht en eigendom van het Staatsbosbeheer geworden.

2.3. Nationaal Park De Biesbosch

In de jaren '70 is de Biesbosch opgenomen op de lijst van gebieden die mogelijk aangewezen zouden kunnen worden als Nationaal Park. Met de aanwijzing van het gebied tot Nationaal Park wordt beoogd recreatie, natuurbehoud en natuurontwikkeling op een harmonieuze wijze samen te laten gaan.

In 1987 is door de toenmalige minister van LNV het Overlegorgaan Nationaal Park De Biesbosch in oprichting geïnstalleerd, dat de opdracht kreeg de minister te adviseren over de aanwijzing van het gebied tot Nationaal Park.

Het Overlegorgaan gaf haar advies in een beheers- en inrichtingsplan, dat in mei 1992 aan de Staatssecretaris van LNV is aangeboden.

In het plan wordt een uitbreiding van de rustgebieden (natuurkernen) voorgesteld, teneinde een geschikt broedbiotoop voor moerasvogels die gebonden zijn aan grote rustgebieden, te creëren. Deze rustgebieden dienen te worden gerealiseerd middels verplaatsing van recreatievoorzieningen uit het centrum naar de randzones van het Nationaal Park.

De Aakvlaai vormt een belangrijk element in de zonering van de recreatie in het Nationaal Park. In de eerste plaats als compensatie voor vervallen recreatiemogelijkheden in het hart van de Biesbosch. In de tweede plaats omdat in het beheers- en inrichtingsplan is aangegeven dat pas nadat met de aanleg van de Aakvlaai is begonnen, uitvoering kan worden gegeven aan nieuwe in het beheers- en inrichtingsplan voorgestelde zoneringsmaatregelen, c.q. het verplaatsen van de recreatievoorzieningen naar de randen van het gebied.

Met deze nieuwe zoneringsmaatregelen wil het Overlegorgaan bereiken dat een aantal kreken in de natuurkernen hun vaarfunctie verliezen. Dit afsluiten zal deels gebeuren door het niet meer onderhouden van de betreffende kreken (waardoor deze dichtslibben en aldus de vaarmogelijkheden beperken) en deels door ge- en verboden.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEITEN EN ALTERNATIEVEN

Het realiseren van het recreatieproject Aakvlaai inclusief een nieuwe waterkering vormt het uitgangspunt voor het realiseren van de twee doelstellingen. Mede omdat het ministerie van LNV in het verleden hierover reeds afspraken (zie 2.2 en 2.3) heeft gemaakt. Project en nieuwe dijk (principeplan Aakvlaai) zijn in dit hoofdstuk dan ook als voornemen opgevoerd. Andere mogelijkheden om aan de twee doelstellingen te voldoen zijn in de alternatieven uitgewerkt.

3.1. Het voornemen

Het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij heeft het voornemen om de Aakvlaai-polder als recreatiegebied in te richten (zie kaart bijlage 1). In totaal beslaat de polder 215 ha waarvan ongeveer 150 ha voor de recreatie zal worden ingericht. De overige 65 ha is bedoeld voor de aanleg van de nieuwe hoofdwaterkering (± 10 ha), tevens blijft er binnendijks ruimte voor een landbouwbedrijf (± 45 ha).

Ten behoeve van de recreatie wordt ongeveer 50 ha vaarwater gegraven. Naar verwachting worden ongeveer 400 aanlegplaatsen in het aan te leggen krekensysteem, gerealiseerd. In het Aakvlaaigebied wordt geen jachthaven opgenomen. De overige ha van het gebied blijven land en worden waar nodig opgehoogd en beplant ten behoeve van de recreatie. Door middel van de beplanting wordt een natuurgebied gerealiseerd dat vergelijkbaar is met de bestaande Biesbosch. In dit gebied zijn o.a. strandjes, lig- en speelweiden opgenomen.

De belangrijkste activiteiten die bij de realisering van dit voornemen horen, zijn:

- . Ontgronden en ophogen:
Het nu vlakke polderlandschap zal doorsneden worden met krekensystemen op enkele plaatsen breder vaarwater.
- . Aanleg hoofdwaterkering:
Bij realisering van de Aakvlaai moet de primaire waterkering op een andere plaats gerealiseerd worden. In dit voornemen wordt uitgegaan van het principeplan Aakvlaai. De bestaande dijk zal haar functie als waterkering verliezen.
- . Recreatieve inrichting:
Het nieuwe land in de Aakvlaai zal veelal bestaan uit grasoevers, aanlegvoorzieningen, speelweiden en beplanting als in de Biesbosch.
- . Beheer en onderhoud.

3.2. Nul-plus-alternatief

Onder het nul-plus-alternatief wordt het niet realiseren van het Aakvlaai-project verstaan. Dit betekent dat de huidige dijk door het waterschap in het kader van de dijkverbetering zal worden verbeterd. Voor de vaarrecreatie zal een andere vorm van compensatie moeten worden gezocht. Te denken valt aan een intensievere inrichting van de hoofdkreken in de Biesbosch en aanleg van voorzieningen in de randen van het gebied. Welke compensatievarianten mogelijk zijn, zal in overleg met de georganiseerde watersport worden aangegeven.

De belangrijkste activiteit bij het nul-plus-alternatief is:

- . Compensatie voor vaar-recreatie om Biesbosch te kunnen ontlasten.

3.3. Nul-alternatief

Bij het nul-alternatief blijft de Aakvlaaipolder als landbouwpolder gehandhaafd. In dit alternatief zal de autonome ontwikkeling worden beschreven m.b.v. de meest recente gegevens. Niet doorgaan van het Aakvlaai-project betekent dat het ministerie van LNV de gemaakte afspraken met de georganiseerde watersport niet kan nakomen waardoor het reeds vastgesteld beheers- en inrichtingsplan ter discussie komt en de oprichting van het Nationaal Park De Biesbosch ernstig gevaar loopt.

Het waterschap zal in dit geval de huidige dijk in het kader van de dijkverbetering verbeteren.

3.4. Meest-milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijk alternatief is het alternatief waarbij de beste bescherming van het milieu wordt bereikt. In het kader van dit onderzoek betekent dit het realiseren van de best mogelijke bescherming van natuur- en landschapswaarden in de Biesbosch en een beheer- en inrichtingsplan voor de Aakvlaai waarmee de milieubelasting wordt geminimaliseerd.

Omdat op dit moment het meest milieuvriendelijke alternatief niet duidelijk is aan te geven, zal deze in de loop van het onderzoek worden samengesteld.

3.5. Inrichtings-variant

Omdat de Aakvlaai polder reeds grotendeels in bezit is van de initiatiefnemer, is het zoeken naar een alternatieve lokatie voor het project geen redelijk optie. Wel zal een inrichtingsvariant van het voornemen worden onderzocht. Aspecten die van belang zijn bij deze variant zijn: de lokatie van de centrale voorzieningen, de lokatie van de aanlegplaatsen, de inrichting van de oevers, de kosten van inrichting, beheer en onderhoud etc.

Ten aanzien van het nieuwe dijktracé is het tracé volgens het principeplan Aakvlaai, zoals hiervoor is aangegeven, het uitgangspunt.

Mocht uit het onderzoek van het nieuwe dijktracé (principeplan Aakvlaai) blijken dat er zinvolle varianten op het tracé mogelijk zijn, dan zullen deze in de inrichtingsvariant worden opgenomen.

4. BESCHRIJVING BESTAANDE TOESTAND

4.1. Inleiding

Het voornemen zal gevolgen hebben voor de Aakvlaaipolder en het gehele Biesbosch-gebied. Om de gevolgen te kunnen vergelijken met de huidige situatie, zal de bestaande toestand worden beschreven van de Aakvlaai-polder en relevante onderdelen van de bestaande toestand van het Biesbosch-gebied.

4.2. Aakvlaaipolder

Algemeen

De Aakvlaai is een grootschalig landbouwgebied van zeer goede landbouwkundige kwaliteit met een oppervlakte van ca. 215 ha. Het agrarisch gebruik is akkerbouw. De ontsluiting van het gebied is goed. Er liggen drie boerderijen in het gebied, namelijk de Steen van Kloosteroord, de Laat en de Oranjehoeve.

Geologie en bodem

Geologisch gezien maakt het gebied deel uit van de Biesbosch en is aanvankelijk ontstaan na de stormvloed (St. Elisabethsvloed) van 1421. Oorspronkelijk bestaat de bodem uit een homogeen, kleihoudend dek op een gelaagde ondergrond of op zand. Het kleidek heeft een lutumgehalte van 25-36% (lichte klei). Tussen de 2 en 4 m diepte kunnen holocene afzettingen (veen) voorkomen. Het pleistocene zandpakket begint op ca. 4 -5 meter beneden het maaiveld. In het zuidoostelijke deel van het gebied komt een pleistocene opduiking voor van zand op ca. 1 meter beneden maaiveld. Na de ruilverkaveling in de jaren '60 is het gebied geëgaliseerd en is de bodemopbouw plaatselijk gewijzigd.

Cultuurhistorie

Tot de uitvoering van ruilverkaveling Altena West bestond het gebied uit enkele landbouwvelden en een dichtgeslibde kreek, de Aakvlaai. In het kader van de ruilverkaveling is het gebied zodanig gewijzigd dat de kreekrestanten en dijken grotendeels verdwenen zijn en er slechts een grote polder is overgebleven. Bij nat weer is het patroon van het vroegere kreekstelsel in de polder nog zichtbaar.

Hydrologie

Het beheer van het waterpeil in de polder is afgestemd op het landbouwkundig gebruik. Het maaiveld ligt grotendeels tussen 0 m +NAP en 0,5 m +NAP. Het polderpeil ligt op ca. 0,80 - 1,00 m - NAP.

Fauna en Flora

De Aakvlaai is een landbouwveld waar geen waardevolle flora of fauna aanwezig is.

Landschap

Het landschap van de Aakvlaai is te beschrijven als een grootschalige landbouwveld, met een klein aantal opgaande begroeiingen in de vorm van populieren.

Het oorspronkelijke krekens- en ruggenreliëf is bij de uitvoering van een ruilverkaveling verdwenen.

Binnen de polder staan een drietal boerderijen op de terpen of omringende dijken.

Voor de recreatie zijn de landschapselementen direct buiten het gebied van belang, daar het huidige landschap van de Aakvlaai bij doorgaan van de plannen ingrijpend gewijzigd zal worden.

In het noorden wordt het gebied begrensd door de stroomrug van de Oostkil met hoogopgaand wilgenbos. In de noord-westhoek ligt de jachthaven Vissershang. Deze jachthaven wordt gedeeltelijk aan het zicht onttrokken door beplanting. In het westen is de relatie met de Biesbosch het sterkst. Een griend scheidt de Aakvlaai daar van de brede Spijkerboor.

In het Zuiden wordt het gebied begrensd door één niet in het oogspringende dijk langs de Bergse Maas met daarachter opgaande beplanting en bebouwing. De ronde goudkleurige koepel van een automuseum en vooral de Amer-centrale bepalen het landschap. De aanwezigheid van de centrale wordt versterkt door de hoogspanningsleiding die de Aakvlaai doorsnijdt.

Aan de Oostkant zijn de beplanting rond het recreatieproject de Kurenpolder en de kerktoren van het dorp Hank opvallende elementen.

Dijk

De Aakvlaaipolder wordt aan de Zuid- en Westkant begrensd door een waterkering. Deze verkeert in slechte staat en moet in het kader van de dijkverbetering worden verbeterd.

4.3. Biesbosch

Fauna en flora

De Biesbosch is in ornithologisch opzicht van groot belang als broedgebied voor grote aantallen moerasvogels. Van groot belang is de omvangrijke populatie Blauwborsten die in het gebied broedt. Daarnaast zijn Bruine Kiekendief en Waterral kenmerkende broedvogels. Typische rietvogels komen in betrekkelijke lage dichtheden voor; Grote Karekiet, Snor, Baardmannetje. De Roerdomp broedt in de riet- en ruigtepercelen.

In de polders van de Biesbosch komen weidevogels voor als Grutto, Kievit, Tureluur. Ook de Porseleinhoen broedt in de Biesbosch.

De Kwak, waarvoor het biotoop geschikt lijkt, is als broedvogel verdwenen.

In de voormalige grienden broeden onder meer: Havik, Sperwer, Nachtegaal en Wielewaal.

Tijdens de voor- en najaarstrek is het gebied van groot belang voor eendachtigen en (in mindere mate) steltlopers. Gedurende de winter verblijven grote groepen ganzen in de Biesbosch, met name Kolgans en Grauwe Gans.

Het voorkomen van de Noordse Woelmuis en de recent uitgezette Bever is in faunistisch opzicht van belang. Opvallend is verder de grote populatie Reeën in het gebied.

De flora is kenmerkend voor de voedselrijke omstandigheden van een deltagebied. Belangrijk is de aanwezigheid van de Spindotter. Kenmerkend is bovendien de grote dominantie van Brandnetel, vooral in de voormalige grienden.

In de polders komen onder meer verschillende zeggesoorten voor, alsmede Gevleugeld Hertshooi, Poelruit, Beekpunge en Blauwe Waterereprijs. Het Oostelijk deel van de Sliedrechtse Biesbosch is in floristisch opzicht van belang door het voorkomen van een stroomdalvegetatie met onder meer; Wilde Thijm, Rode Bremraap, Ratelaar, Glanshaver en Grote Pimpernel.

5. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

5.1. Algemeen

Bij de milieukundige beoordeling van de voorgestane inrichting, c.q. metamorfose van de Aakvlaai kan niet volstaan worden met beoordeling van het gebied zelf, immers het plan beoogt een aanzienlijke milieukundige verbetering van een veel groter nabijgelegen gebied van de Biesbosch. Door realisering van het inrichtingsplan voor de Aakvlaai (inclusief dijk) kan de Biesbosch de broodnodige rust behouden en zelfs uitbreiden.

In het MER zullen niet alleen de gevolgen voor het milieu in de Aakvlaai-polder worden beschreven maar ook de gevolgen voor de Biesbosch in zijn totaliteit.

5.2. Geomorfologie en bodem

De ingreep in de Aakvlaai is zeer groot. Als polder verdwijnt de Aakvlaai geheel. Plaatselijk ontgronden en ophogen en de aanleg van een nieuwe dijk betekent een totale metamorfose van het gebied. Het nu vlakke gebied wordt omgezet in een krekengebied dat vergelijkbaar is met de situatie van voor de inpoldering. De verandering in bodemkwaliteit is mede afhankelijk van de kwaliteit van de huidige bodem en de kwaliteit van het instromende water.

5.3. Hydrologie (kwantiteit en kwaliteit)

Het watersysteem in polder zal geheel veranderen. De (grond)waterstand wordt bij ontpoldering hetzelfde als in de naastgelegen Amer. Dit betekent dat het peil in extreme gevallen meters kan verschillen. Normaal gezien zal een beperkte getijdebeweging merkbaar zijn, variërend van gemiddeld + 0,45 m GLW tot + 0,65 m GHW +NAP. Na ontpoldering zal de Aakvlaai dus nagenoeg onder water staan.

De verwachting is dat de kwaliteit van het water gelijk zal worden aan dat in de Biesbosch. In vergelijking met het huidige water in de polder betekent dat relatief een achteruitgang voor dat gebied.

Wijziging van de hydrologie van de Aakvlaai heeft geen gevolgen voor de Biesbosch, er kunnen wel gevolgen optreden in de omringende polders.

5.4. Flora, fauna

Het project zal de kwaliteit van flora en fauna in de Biesbosch gunstig beïnvloeden omdat het de mogelijkheid geeft om rustgebieden te handhaven en uit te breiden.

5.5. Landschap en cultuurhistorie

Zoals eerder gezegd, wordt het landschap totaal gewijzigd. Het huidige grootschalige landbouwgebied, vrijwel zonder opgaande beplanting wordt gewijzigd in een geheel ander gebied dat uit kreken, eilanden en landtongen bestaat. Het wordt zodanig gewijzigd dat het enigszins te vergelijken is met dat van voor de inpoldering. Dat betekent dat de Aakvlaai-polder visueel vergelijkbaar met de Biesbosch zal worden. De beplanting die aangebracht wordt, zal vergelijkbaar zijn met dat van de Biesbosch. Aan de oostkant komt de nieuwe dijk.

5.6. Geluid en verstoring

De Aakvlaai-polder wordt omgezet in een recreatie- en natuurgebied waar het geluid van scheepsmotoren en van recreanten te horen zal zijn. In de Biesbosch zal de noodzakelijke rust ontstaan als de Aakvlaai gerealiseerd is. De verstoring door geluid en aanwezigheid van recreanten zal zich deels verplaatsen naar de Aakvlaai.

5.7. Afval

Momenteel vindt slechts op een paar plaatsen in de Biesbosch vuilinzameling plaats. De grote uitgestrektheid van de Biesbosch hindert de mogelijkheid tot vuilverwijdering. Het nieuwe watersportgebied zal zodanig ingericht worden dat afvalverzameling mogelijk is en beter door beheer gecontroleerd kan worden.

5.8. Veiligheid/gezondheid

Aan veiligheid en gezondheid zou de realisering van de Aakvlaai positief kunnen bijdragen. De onderwaterbodem in de Biesbosch is zodanig vervuild door zware metalen en o.a. PCB's, dat activiteiten die bij de watersport horen zoals zwemmen, vissen, surfen etc. in de toekomstige Aakvlaai veiliger zullen zijn. Hoewel de Maas nog vervuild is, mag worden aangenomen dat de kwaliteit van het water binnen afzienbare termijn aanzienlijk zal verbeteren waardoor de vervuiling van de waterbodem zal afnemen. Met behulp van een afsluitbare duiker in de huidige dijk (zuidkant Aakvlaai) wordt het bovendien mogelijk gemaakt om schoner water door het gebied te spoelen, bij gunstige waterstanden in de Bergse Maas.

5.9. Waterkering

In oktober 1992 heeft het College van Gedeputeerde Staten goedkeuring gehecht aan zowel het principeplan voor het verbeteren van de bestaande waterkering als voor het principeplan voor het Aakvlaai-tracé. Als gevolg van het onderzoek van Commissie Boertien (toetsing uitgangspunten van de rivierdijkverbetering aan de hedendaagse inzichten) dienen deze plannen getoetst te worden aan de aanbevelingen van deze commissie.

In dit MER zullen de milieugevolgen van het nieuwe dijktracé (principeplan Aakvlaai) en de toetsing aan de uitgangspunten van Commissie Boertien worden beschreven.

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Er zal een vergelijking tussen de mogelijke alternatieven worden gemaakt waarbij gestreefd zal worden naar vergelijking per onderdeel (zie hst 5). Tevens wordt aandacht besteed aan de mate waarin de alternatieven het gewenste doel kunnen verwezenlijken.

In de uiteindelijke vergelijking van de alternatieven wegen niet alle milieuaspecten even zwaar, omdat de mate van milieubelasting verschilt per aspect.

7. GENOMEN EN TE NEMEN BESLUITEN

7.1. Genomen besluiten ten aanzien van beleid

De vaststelling van ruimtelijke en recreatieve plannen op nationaal, provinciaal en regionaal niveau voor het plangebied kunnen worden aangeduid als genomen besluiten.

Streekplan Noord-Brabant

In juli 1992 is het Streekplan Noord-Brabant door Provinciale Staten vastgesteld. Dit streekplan biedt de planologische basis voor de uitvoering van het provinciaal beleid ten aanzien van ruimtelijke ordening, milieu, natuur, waterhuishouding, recreatie en toerisme en ondersteund het rijksbeleid terzake. In dit kader is de polder Aakvlaai aangewezen als "concentratiepunt voor de waterrecreatie van bovenregionale betekenis". Deze aanduiding is in grote mate dezelfde als in het voorgaande streekplan West-Brabant.

Bestemmingsplan Buitengebied

De polder Aakvlaai behoort tot de gemeente Dussen. Het vigerende bestemmingsplan buitengebied stamt uit 1978. Op aanwijzing van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant heeft de gemeente Dussen een nieuw bestemmingsplan in procedure gebracht waarin de realisering van de Aakvlaai geregeld was. De Kroon heeft echter in januari 1993 de goedkeuring van dit bestemmingsplan vernietigd, vanwege het ontbreken van een Milieu Effecten Rapport.

Basisplan Openluchtrecreatie

Het Basisplan Openluchtrecreatie van het Recreatieschap Nationaal Park de Brabantse Biesbosch is in 1975 opgesteld. Dit plan is aanvaard door de Staatssecretaris van het voormalige Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk (destijds verantwoordelijk voor het recreatiebeleid en natuurbeschermingsbeleid) als beleid voor de Brabantse Biesbosch. Dit beleid is begin jaren '80 nog eens bevestigd in de "Bijstellingsnota".

Beheers- en inrichtingsplan Nationaal Park i.o. de Biesbosch

In mei 1992 is het beheers- en inrichtingsplan voor het Nationaal Park i.o. de Biesbosch aan de Staatssecretaris voor LNV aangeboden. In het plan is een uitbreiding van de rustgebieden (natuurkernen) voorzien dat kan worden gerealiseerd na aanleg van de Aakvlaai. Inmiddels is met de georganiseerde watersport afgesproken dat bezien zal worden of met het verplaatsen van enkele voorzieningen kan worden begonnen, vooruitlopend op de start van de aanleg van de Aakvlaai.

7.2. Genomen besluiten ten aanzien van het initiatief

In 1982 heeft de Staatssecretaris van CRM het, uit eerder genoemde basisplan openluchtrecreatie voortgekomen, deelplan Aakvlaai aanvaard als te voeren beleid.

7.3. Te nemen MER-plichtige besluiten

Ten behoeve van het realiseren van het initiatief dienen een tweetal MER-plichtige besluiten genomen te worden:

- . Vaststelling van een bestemmingsplan voor Aakvlaai-Kurenpolder en Waterkering Aakvlaai.
- . Goedkeuring principeplan Waterkering Aakvlaai.

In oktober 1992 heeft het College van Gedeputeerde Staten goedkeuring gehecht aan zowel het principeplan voor het verbeteren van de bestaande waterkering als voor het principeplan voor het Aakvlaai-tracé. Als gevolg van het onderzoek van de Commissie Boertien (toetsing uitgangspunten van de rivierdijkverbetering en aan de hedendaagse inzichten) dienen deze plannen getoetst te worden aan de aanbevelingen van deze commissie.

Bij de herziening van het MER-besluit (naar verwachting begin januari 1994), zal de goedkeuring van het principeplan ex art. 33 Waterstaatswet 1900, MER-plichtig worden.

7.4. Overige besluiten

Na de besluitvorming over het bestemmingsplan en het principeplan zijn besluiten noodzakelijk ten aanzien van een ontgrondingsvergunning en (eventuele) aanlegvergunningen.

8. PROCEDURE

De m.e.r.-procedure is met het indienen van deze startnotitie bij de provincie Noord-Brabant van start gegaan. Voor de hieronder beschreven procedure wordt een tijdspad gevolgd welke is weergegeven in het schema van bijlage 2. De provincie zal optreden als coördinerend bevoegd gezag. Gemeente Dussen is bij deze MER eveneens bevoegd gezag.

De provincie zal de startnotitie toesturen aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage met het verzoek om een Advies voor de richtlijnen op te stellen. Tevens wordt de startnotitie verzonden aan de wettelijke adviseurs. De wettelijk voorgeschreven m.e.r.-procedure geeft iedereen de mogelijkheid te reageren op de startnotitie om wensen en suggesties ten aanzien van de richtlijnen bij het bevoegd gezag in te dienen.

De richtlijnen voor de inhoud van het MER zullen door het bevoegd gezag worden opgesteld, in dit geval gezamenlijk door de Provincie Noord-Brabant en de gemeente Dussen. Deze zullen worden opgesteld op basis van het advies van de Commissie-m.e.r. Tevens wordt rekening gehouden met de ingekomen reacties en de adviezen van de wettelijke adviseurs.

Aan de hand van de richtlijnen zal de initiatiefnemer het MER opstellen. Hiervoor is een periode van enkele maanden uitgetrokken. De initiatiefnemer dient het voltooide MER in bij het coördinerend bevoegd gezag, dat vervolgens toetst of het MER voldoet aan de richtlijnen en voldoende informatie bevat ten behoeve van de besluitvorming.

Na goedkeuring wordt het MER onderworpen aan inspraak. Deze inspraakronde is gekoppeld aan de inspraak rond het ontwerp-bestemmingsplan buitengebied (zie schema bijlage 2).

Het MER wordt ter toetsing aangeboden aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage. De Commissie brengt advies uit over het MER, waarbij rekening wordt gehouden met adviezen van wettelijke adviseurs en inspraakreacties.

Vervolgens kan de gemeente besluiten nemen over de bestemmingsplannen buitengebieden en de provincie over het principeplan Waterkering Aakvlaai.

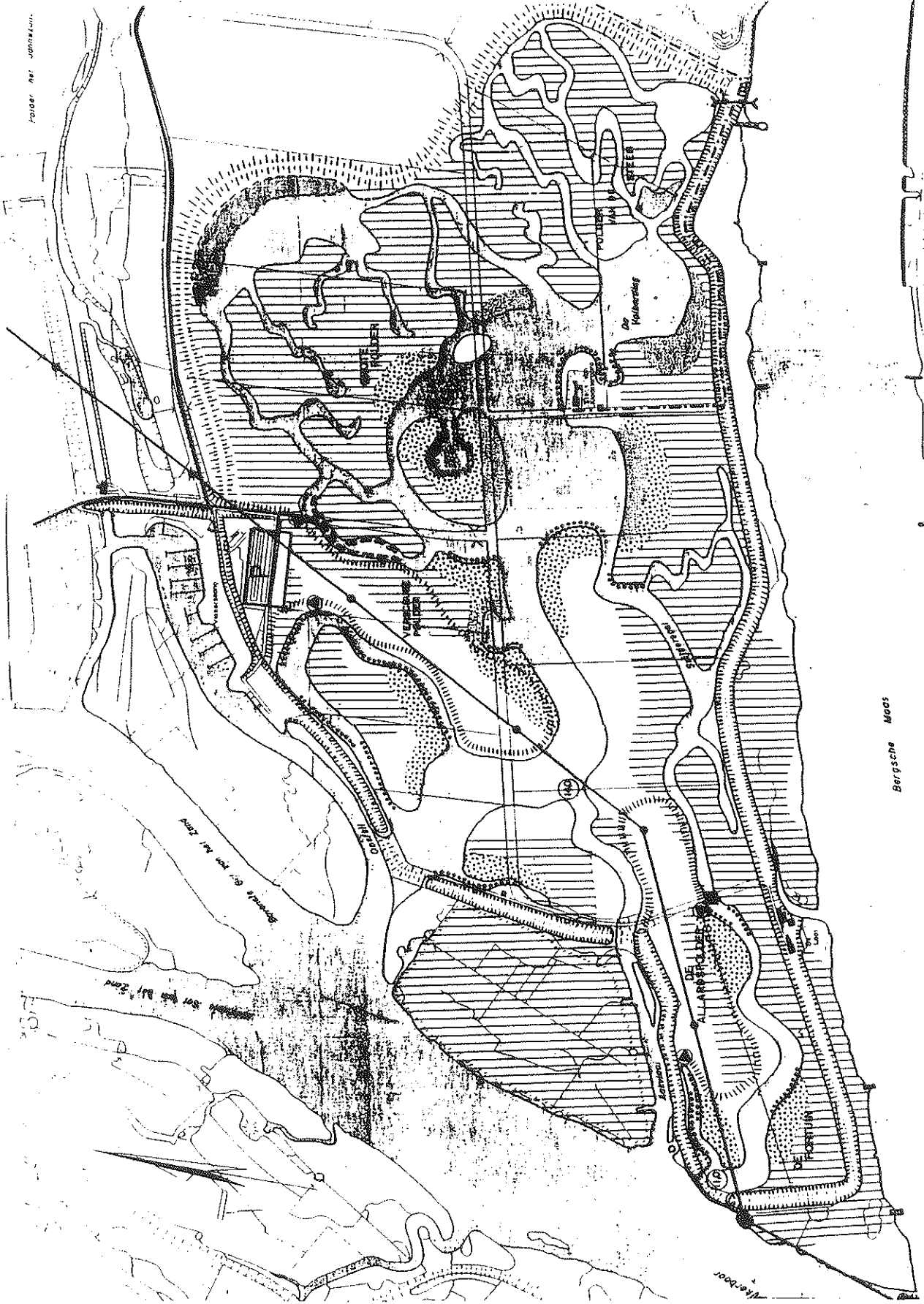
LITERATUUR

- . Basisplan openluchtrecreatie, 1975.
- . Deelplan Aakvlaai, 1982.
- . Planaanpassing, december 1992.
- . Beheers- en inrichtingsplan Nationaal Park i.o. de Biesbosch, 1992.
- . Besluit Kroon over bestemmingsplannen "Aakvlaai-Kurenpolder" en "Waterkering Aakvlaaigebied", januari 1993.
- . Recreatie in de Biesbosch, een inventariserend onderzoek, februari 1992.
- . Verbetering dijken Oostwaards Principeplan, fase 3, (Aakvlaai-tracé), Hoogheemraadschap Alm en Biesbosch, 1987.

chnotitie/lno

Bijlage 1.
(Voorstellen volgende pagina zijn hierin nog niet verwerkt.)

INRICHTINGSSCHETS ONTWERP

LEGENDA

- WATER, BESTAAND EN NIEUW
- STRAND
- MAAT OVERVEGETATIE
- WALGENSTRUUKWEL
- LIG/AFPEELWEIDE
- AAN TE LEGGEN POEDER WADE
- BESTAAND, TE HANDBENEN OVA
- AAN TE LEGGEN DUP
- VERHARD WEG
- ONTWIKKELING WEG
- PARKEERPLAATS
- AFKEERPLAATS
- DIJKER
- WINDMOLLENIJ
- MOEDERWASWEGLEIDING MET WAET
- LAAGSTE VRIJE DOORGAARTHOOGTE IN METERS
- (10) (15) (20) (25)
- ONTWIKK

LAAGSTE VRIJE DOORGAARTHOOGTE IN METERS
(10) (15) (20) (25)

STAATSBESITZHEER		DEELPLAN AAKVLAAI	
WAZ	GE	PROJ.	SOOP
1911	100	100	100
1911	100	100	100
1911	100	100	100
1911	100	100	100
1911	100	100	100

INGENIEURSBUREAU

De volgende voorstellen zijn nog niet in het inrichtingsschets verwerkt.

Uit de bestekken van 1985 blijkt echter dat zonder af te doen aan de recreatieve waarden meer veranderingen mogelijk zijn, om aan de doelstelling: "De recreatieve functies moeten ruimte bieden voor de ontwikkeling van hoogwaardige natuurlijke milieus die specifiek zijn voor de Biesbosch", tegemoet te komen. De volgende voorstellen zullen naar mijn mening dan ook het "biesboschkarakter" van het Aakvlaaiproject versterken en de belevingswaarde voor de gebruiker verhogen.

- * Aan te leggen bossen tot 80% omzetten in natuurlijke opslag van Vlier en Wilg. (140.000)
- * Het natuurlijk karakter van de oosthoek versterken door vermindering van het aantal kunstwerken (steigers e.d.) en vermindering van de oppervlakte hoge, geheel droge en aangelegde speelweiden en omzetten in gedeeltelijk geaccentueerde natuurlijk te ontwikkelen ruigte/graslanden die dezelfde functie kunnen vervullen. (110.000)
- * Vermindering van de mechanische onkruidbestrijding in oppervlakte en aantal keren/jaar in het hele plangebied. (250.000)
- * Natuurlijke ontwikkeling van rietkragen door gebieden tijdelijk af te schermten. (120.000)
- * Het concentreren van hoogten in het gebied alleen bij de aanlegplaatsen en daarmee het laag houden (Biesboschkarakter) van de grootste oppervlakte landnatuur levert + 50.000 m³ zware zavel en + 200.000 m³ andere grond op die in het huidige plan deels uitmaken van 875.000 m³ in het terrein te verwerken gronden. (3.500.000)

Totaal mogelijke besparingen: f1 4.120.000,-

E.e.a. zal ook een vermindering van de beheerskosten tot gevolg hebben.

HANDLEIDING MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE / DEEL 3
 Hoofdstuk 5. De initiatiefnemer

Figuur 5.2: Overzicht fasen in m.e.r.-procedure; betrokken partijen, handelingen, resultaten en inhoud

Meest betrokken partijen	Fasen in de procedure	Belangrijkste handelingen	Form van de resultaten	Inhoud van de resultaten
IN BG WA	1. Voorfase	<ul style="list-style-type: none"> IN specificeert zijn voornemen IN bekijkt of voornemen m.e.r.-plichtig is IN voert informeel vooroverleg met BG, Commissie m.e.r. e.a. IN meldt de m.e.r.-plichtige activiteit aan BG 	<ul style="list-style-type: none"> aanmelding van voornemen en indienen startnotitie 	<ul style="list-style-type: none"> aanduiding van: <ul style="list-style-type: none"> doelstelling de activiteit te nemen besluiten beperkingen door eerdere overheidsbeslissingen milieugevolgen
	2. Vooroverleg (max. 3 maanden) (+ max. 2 als IN = BG)	<ul style="list-style-type: none"> BG behandelt aanmelding BG vraagt advies WA en Commissie m.e.r. BG organiseert inspraak BG en IN hebben overleg BG maakt richtlijnen 	<ul style="list-style-type: none"> bekendmaking voornemen en publieke startnotitie advies richtlijnen van de Commissie m.e.r. richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport 	<ul style="list-style-type: none"> richtlijnen voor de inhoud van het MER waarin nader is aangegeven welke onderwerpen en aspecten per onderdeel van het MER dienen te worden uitgewerkt
	3. Opstellen milieu-effectrapport (onbepaalde tijd)	<ul style="list-style-type: none"> IN maakt MER en stuurt dit naar het BG 	<ul style="list-style-type: none"> milieu-effectrapport 	<ul style="list-style-type: none"> beschrijving van: het doel, activiteit en alternatieven, de milieugevolgen daarvan en een vergelijking, het bestaande milieu, de besluitvorming en leertuin in kennis
	4. Beoordeling aanvaardbaarheid (neen, max. 6 weken, ja, publieke inspraak binnen 2 maanden of samen met aanvraag)	<ul style="list-style-type: none"> BG bekijkt of MER aanvaardbaar is Zo nee, bijstellen door IN 	<ul style="list-style-type: none"> niet aanvaardbaar: mededeling met motivering welaanvaardbaar: bekendmaking van het milieu-effectrapport 	<ul style="list-style-type: none"> motivering van niet-aanvaardtaden
	5. Inspraak/advies + toetsing (min. 1 maand + daarna max. 1 maand voor Comm. m.e.r.)	<ul style="list-style-type: none"> BG organiseert inspraak en vraagt advies aan WA BG vraagt advies aan Commissie m.e.r. 	<ul style="list-style-type: none"> resultaten inspraak en advies toetsingsadvies van Commissie m.e.r. 	<ul style="list-style-type: none"> oordeel over kwaliteit en volledigheid
	6. Besluitvorming	<ul style="list-style-type: none"> BG bereidt besluit voor BG neemt besluit 	<ul style="list-style-type: none"> besluit over de activiteit bekendmaking besluit 	<ul style="list-style-type: none"> motivering van het besluit overwegingen over alternatieven, opmerkingen en adviezen programma evaluatie-onderzoek
	7. Evaluatie	<ul style="list-style-type: none"> BG verricht evaluatie 	<ul style="list-style-type: none"> evaluatie-verslag bekendmaking verslag 	<ul style="list-style-type: none"> waargenomen gevolgen beoordeling van de gevolgen

Legend: IN = initiatiefnemer
 BG = bevoegd gezag
 WA = wettelijke adviseurs
 Commissie m.e.r. = Commissie voor de milieu-effectrapportage

